

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ethica Epistolaris Seu Epistolae Morales Ad usum
familiarem Vario Argumento Scriptæ**

Pexenfelder, Michael

Dilingae, 1686

XXXVII. Remigio Pontico, ejúsque uxori Sabinæ, salutem & pacem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69435](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69435)

ria vitia nitentibus , persuadere contendere
 Crede , rei te familiaris in crementa haum
 ex poculis , gestare in loculis , conservare
 oculis.

XXXVII.

REMIGIO PONTICO,

Ejusque uxori

SABINÆ,

Salutem & pacem in Christo.

ACcepi geminas eodem tempore episto-
 las, unam à te , alteram à tua conjug
 scriptam ; uterque me quasi facialem confite-
 tuit , pacis inter vos conciliandæ. Legi
 tentè vestras litteras , querelarum plenas ; ab-
 ter in alterum discordiæ culpam confert , &
 accusat consortem , non magis tori , quàm
 minis ; mihi tum quidem incidit ille ex Ho-
 mero versiculus :

Iliacos intra muros peccatur , & extra.

Quando verò sic vultis , ut me arbitrum in-
 terponam vestro dissidio , liberè pronuntia-
 bo meum sensum , & sine palpo utriusque
 periam.

periam, quid emendandum putem; propterea cupio, ut in presentia conjugis referes hanc epistolam, eique inspiciendam legendamque præbeas, quò videat, me sincere agere, & jure posse usurpare illud Jovis, supremi Latinos inter & Troianos Judicis.

Tros, Rutulúsve suat, nullo discrimine habebo.

Alteram aurem tibi, alteram uxori vacuam concedam: ab *Ovo* tuam accusationem reperto, cujus caput est, uxorem quidem esse tibi gnavam & industriam, sed pervicacioris cerebri, & duræ cervicis ad parendum; affectare imperium domesticum, velle haberi dominam, tanquam Junonem aliquam, quæ, cum Jove non contenta dimidium imperij tenere, totum illud sibi vindicet, parùm memor subjectionis & reverentiæ, quæ marito debetur; jussa tua contrarijs jussibus apud familiares evertere, importunè interpellare loquentem; oppidò linguatam obstrepere monenti; affirmare, quæ negas; negare, quæ affirmas; tua dicta & facta perstringere, etiam apud alios traducere; in faciem quoque resistere, ad jurgia paratam, nisi cedas ipse, & tacitus eam verborum insolentiam transmittas; ex hac patientia crescere ipsi audaciam, & contradicendi libertatem;

R 5

tem;

tem; quotidie acerbius istud conjugium, in
 servitutem reddi; fastuosum mulieris ge-
 nium nullis remedijs emendabilem viden-
 Quæris, quid consilij? Antequam respon-
 deam, audiamus & alteram partem. Illa
 vicissim conqueritur hæc. Se non tam
 conjugio, quàm in jugo vivere; adve-
 nuptam avibus, quæ virum sibi junxer-
 morosum & tetricum, & nimium sua ju-
 extendentem; omnia ad suum nutum ex-
 gere, unicamque Oeconomix regulam, præ-
 dentiam propriam statuere; uxorem nullis
 consilij participem facere, quæ si vel verbo-
 lum interijciat erroribus variè commissis,
 ijs etiam rebus, quarum matresfamilias non
 ignaras esse decet, statim juberi facessere, &
 ad colum sedere; vocari superbam, arro-
 gantem, si non continuò, velut muta statua,
 digito ori imposito, Angeronam deam præ-
 præsentet; parvum inter ipsam & ancillam
 discrimen intercedere; imperioso vultu ad-
 vilia quoque ministeria amandari; auctori-
 tatem suam magis & magis vileferi, exilli-
 mationem minui; quam si modestè rueri
 velit, mox audire linguaculam, & odiosum
 crepitaculum, cui os pice obstruendum; lo-
 qui sicut unam stultarum mulierum, men-
 tis

is & rationis inopem ; in vestibus & capillis totam sapientiam circumferre ; ejus fastum nimio tibi impendio constare ; ad hæc respondere præfractè , & causam vitæ sibi decurtandæ existere ; subjectionis & reverentiæ conjugalis adeo oblitam , ut præesse potius , quàm subesse cogitet ; dudum sibi gravem esse in oculis hanc Junonem ; se tandem daturum strenuè operam , ut hic pavo , præcisus alis modestiùs de se sentire , & ad obsequia promptiùs flecti discat. Quæ quidem , aliâque convitia tunc liberaliùs in se effundi , quando plusculum appotus & vino calefactus astuantem bilem in se palam exonerat. Hæc & plura uxor. Auditis utriusque querimonijs , putem ego , hanc litem facile componi posse , cum domestica potius offensusculæ , quàm intestinalia dissidia videantur. Habet hoc status conjugalis (& quis non alius ?) ut uberem patendi materiam subministret. Quisque suos patitur manes , suâque persentiscit onera. Antiquo verbo quaeritur : *Quid est Vita conjugum ?* respondet echo : *Jugum.* Hoc subeundum est , cuicumque placuerit matrimonium inire ; si quid in eo statu voluptatis ; multis è spinis sunt legendæ rosæ ; jungere

gere se connubio, est, duro se adstringere vitulo, nullâ nisi extrema die solvendo. Curus est matrimonium, pari labore & tolerantia trahendus. Maritus trahit, dum multiples curas intendit, ut uxori, liberis, familiae provideat de victu, vestitu, & honesta educatione; uxor trahit, dum multum cum difficultate liberos parit, enutrit, ad firmiorem ætatem perducit; quid dicam quotidianas molestias alter alteri creat, & devorandas obijcit, præsertim cum dispares sunt moribus, genio, naturâ. Sæpe *Mopso* datur, viro moroso, tetrico, stomachabundo puella hilarioris animi & amœnioris dolis; vicissim *Abigaili* alicui, prudentiâ, comitate, morum placiditate insigni præditâ, jungitur aliquis *Nabal*, agrestis, austerus, inhumane, insipiens, vecors. Quid hic faciendum? quod *Apostolus* monet, *Galat. v. 2. Alter alterius onera portet; accommodet se cholericus sanguineo, frigidus calido, taciturnus verboso.* Veteris Philosophi estimium effatum est, quod vobis dictum patet: *Uxoris vitium aut tollendum, aut ferendum. Qui tollit vitium, uxorem commodiorem præstat; qui fert, sese meliorem facit.* Idem sibi de suo *Remigio Sabina* applicet:

plicet ; etiam hæc fors aut superanda ferendo, aut idoneis remedijs in meliorem vertenda ; qui ex conjugibus vult alterum bonum, seipsum bonum efficiat, & virtutem faciendo commendet. Figmento Poëtarum etiam inter superos quandoque oriuntur dissensiones, & ideo pacis ac concordia conciliatorem agit Mercurius, cujus caduceo, seu virgæ feciali, inflexi gemini serpentes, obversis capitibus sese respicientes. Quod documento est, etiam vitiosos mores & naturas posse conciliatrice virtute uniri, & in concordiam sociari. Indulgeat aliquid maritus uxoris fragilitati, nec omnia ad vivum resecet ; suspiciat, quæ laude digna ; vituperabilia dissimulet ; gratuletur potius sibi de matrefamilias rerum suarum satagente ; remittat aliquid de jure sibi arrogato, & laboris participem etiam audiat, si quid melioris illa consilij suggerit, nam non rarò mulier quoque est *opportuna locuta*. Esto, linguam paulò promptiorem habeat ; commune est sexui huic vitium ; erumpet etiam compressa, nempe in ore sua tela gerit. At elati est supercilij, & superbiâ laborat, dominatum affectat. Nihil novum in femina, inflari, & sese circumspicere ;
hanc

hanc hæreditatem à prima parente sortita est
quia ad gerendos publicos magistratus non
admittitur, privatos ambit honores, & con-
temni se putat, si non colatur, etiam à ma-
rito, qui totum ei theatrum est. De impo-
suo sibi usurpando, non existimo, serio id
velle; repugnat id ejus probitati; novit
nim, quid præcipiat Apostolus, Ephes. 5.
*Mulieres viris suis subditæ sint, sicut Domi-
no: quoniam vir caput est mulieris. Uter-
que auscultet; quid dicat S. Ambrosius lib.
3. epist. 25. ad Ecclesiam Vercellensem. Mu-
lier, inquit, viro deferat, non seruiat; re-
gendam se præbeat, non coërcendam: in-
digna est conjugio, quæ digna est jurgio. Vi-
ro quoque uxorem, tanquam gubernator, diri-
gat, tanquam consortem vitæ honoret.* Ec-
lib. 5. Hexam. c. 7. *Non es Dominus, sed
maritus; non ancillam sortitus es, sed uxo-
rem; gubernatorem te DEUS voluit sexui
inferioris, non præpotentem. Redde stu-
dio vicem, redde amor gratiam.* Marito
quidem, tanquam capiti, debetur amor; uxo-
ri, quasi subditæ, convenit timor & reveren-
tia. Hæc est pœna peccati primævi, ab Eva
contracti: *In dolore paries filios, & subvi-
ri potestate eris, & ipse dominabitur tui.*

Gen.

Gen. 3. v. 16. Hinc graviter & severè Apostolus 1. Tim. 2. *Non permitto mulieri, dominari in virum, sed esse in silentio; taciturnitas enim, modestia & verecundia ornant hunc sexum.* In femina omnia levia & mollia, quæ amorem decent, non reverentiam; mobile ingenium & mutabile, nihil ad constantiam & dignitatem regimini, neque vox, neque vultus, neque animus. Si verò uxor modestè se deprimat & subdit, amor viri se ad eam demittit, eamque elevat & attollit, sibi que facit parem & æqualem, velut in æquilibrio; addit pondus reverens modestia, non tumida superbia; nam, quæ inflata sunt, vento turgent, & in vacuo suas opes constituunt. Atque hæc in familiarem utriusque vestrum admonitionem, & requisitum arbitri officium; apud quos, spero, hanc meam qualiscunque conciliatoris interpositionem tantò plus valituram, quantò certior sum, istam inter ipsos dissensionem non ex odio, sed ex subito quodam commoti animi impetu proficisci: etiam amor, ut in adagijs est, non caret lite. Quæ tam felix est ullius mortalium ordinis conditio, inter quos non gliscant aliquando cujusdam simultatis scintillæ: sed

ea

ex sopiendæ, dum igniculi sunt, ne in ignem
 erumpant; ne liberi & famuli advertant, inter
 parentes, aut heros, discordiam foveri; &
 quod occultatum oportuit, cedat in scanda-
 lum, & offensionem etiam publicam, & im-
 minutionem amoris, reverentiæ, fama.
 Quando maritus est in fermento, imperet
 uxor linguæ, ne stimulos addat irascenti
 cum quippiam uxori bilem in nasum ciet.
 caveat maritus, ne crabrones magis excitet.
 Hoc charitas, quâ invicem devincti estis,
 exigit; hoc conjugalis fides postulat, ne alter
 alteri sit causa spiritualis ruinæ. Vir cogitet,
 iræ cedere, esse muliebri vitium; mulier
 ostendat, se tacendo, & commotionem animi
 reprimendo, superiorem esse viro; hinc domi-
 netur & imperet. Valete, & vivite concordēs
 & cum sitis *una caro*, estote etiam *una ani-*
ma, Gen. 2. Marc. 10. 1. Cor. 6. ita sarcasmum
 evitabitis, quem Poëta torquet in conjuges, ob
 emulationem dominatûs dissidentes:

Unum est conjugis utriusq; velle (dominati)

Miror non bene convenire vobis. Martial.

Vos verò, transpositâ unâ voculâ, in laudem
 vestram convertetis:

Unum est conjugio utriusq; velle;

Non miror, bene convenire vobis.

XXXVIII.